

B.A. 2nd Semester (Programme) Examination, 2022
SANSKRIT

Course ID: 20918 **Paper: AP/SNS/201/C-1B**
(Sanskrit Poetry and Metre)

Time: 2 Hours

Full Marks: 40

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words

as far as practicable.

1. यथेच्छमेकस्य सप्रसङ्गव्याख्या संस्कृतेन देवनागरलिप्या च लेख्या । 5×1=5

प्रसङ्ग उल्लेखपूर्वकं ये कोन एकट्ठि संस्कृते ओ देवनागरीलिपिते व्याख्या कर।

क) आकारसदृशप्रज्ञः प्रज्ञया सदृशागमः ।

आगमैः सदृशारम्भः आरम्भसदृशोदयः ॥

ख) व्यूढोरस्को वृषस्कन्धः शालप्रांशुर्महाभुजः ।

आत्मकर्मक्षमं देहं क्षात्रो धर्म इवाश्रितः ॥

2. यथेच्छमेकस्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च भावसम्प्रसारणं कार्यम्। 5×1=5

ये कोन एकट्ठि संस्कृते ओ देवनागरीलिपिते भावसम्प्रसारण कर।

क) हेमः संलक्ष्यते ह्यग्नौ विशुद्धिः श्यामिकापि वा।

ख) प्रांशुलभ्ये फले लोभादुद्वाहुरिव वामनः।

3. यथेच्छमेकस्य प्रश्नस्योत्तरं प्रदेयम्। 10×1=10

ये कोन एकट्ठि प्रश्नेर उत्तर दाओ।

क) रघुवंश महाकाव्यस्य प्रथमसर्गस्य विषयवस्तु समासेन लिख्यताम् । रघुवंश महाकाव्यस्य प्रारम्भे मङ्गलसूचकः कः श्लोकः अस्ति ?

- रघुवंश महाकाव्ये प्रथमसर्गे विषयवस्तु संक्षेपे लेखो । रघुवंश महाकाव्ये प्रारम्भे मङ्गलसूचक कोन श्लोकट्ठि आछे ? 8+2=10

ख) सुदक्षिणा का आसीत् ? सा किमर्थं वशिष्ठाश्रमे आगता ? महर्षेराश्रमस्य वर्णनं प्रदेयम् ।

सुदक्षिणा के छिलेन ? तिनि किजन्य वशिष्ठाश्रमे आसेन ? महर्षिरे आश्रमेरे वर्णना दाओ ।

ग) 'उपमा कालिदासस्य –व्याख्यायताम् ।

- उपमा कालिदासस्य - व्याख्या कर ।

4. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः छन्दसोः सोदाहरणं लक्षण-व्याख्या कार्या।

5×2=10

निम्नलिखित छन्दशुल्लिखित मध्ये दूटि छन्दसु लक्षण सुदाहरण व्याख्या कर।

- क) शिखरिणी ख) रथोद्धता
ग) वसन्ततिलकम् घ) उपेन्द्रवज्रा

5. अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नेषु क-विभागतः न्यूनतया एकं ख-विभागतः न्यूनतया द्वयं गृहीत्वा साकल्येन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः।

निम्नलिखित प्रश्नेषुल्लिखित मध्ये क-विभाग थेके कमपक्षे एकटि एवं ख-विभाग थेके कमपक्षे दूटि प्रश्न निये सर्वसमेत पाँचटि प्रश्नेसु उत्तर दाउ।

2×5=10

विभागः- कः
विभाग - क

- क) रघुवंशम् इति काव्यं केन विरचितम् ? काव्येऽस्मिन् कति सर्गाः सन्ति ?
रघुवंशम् काव्येसु के रचना करेछेन ? एइ काव्ये कयटि सर्ग आछे ?
- ख) रघुवंशम् इति महाकाव्यस्य श्रेष्ठ टीकाकारः कः ? किं नाम अस्याः टीकायाः ?
रघुवंशम् महाकाव्येसु श्रेष्ठ टीकाकार के? ताँर रचित टीकार नाम की ?
- ग) कः रघुवंशस्य कुलगुरुः आसीत् ? किमर्थं महाराज दिलीपः कुलगुरोः आश्रमं जगाम ?
रघुवंशेसु कुलगुरु के छिलेन ? केन महाराज दिलीप कुलगुरुसु आश्रमे गियेछिलेन ?

विभागः - खः
विभाग - ख

- क) किं पद्यम् ? तच्च कतिविधम् ?
पद्य काके बले ? पद्य कय प्रकार?
- ख) का नाम जातिः?
जाति काके बले ?
- ग) छन्दोग्रन्थदिशा कुत्र कुत्र गुरुस्वरः लघुस्वरश्च भवतः।
छन्द ग्रन्थ अनुसारे कोथाय कोथाय गुरुस्वर एवं कोथाय कोथाय लघुस्वर हय ?
- घ) त्रिमुनियतियुता इति पदस्य कः तात्पर्यार्थः ?
त्रिमुनियतियुता एइ पदसु तात्पर्यार्थ की ?